

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 19.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

Lejár
2237 Keren Hajjeszod Centralbureau
für Mitteleuropa
T. p. Sächsische str. 8.
Berlin W. 15

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 52. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ijár 7. — 1923. április 23. Hétfő

A XIII. kongresszus

A zsidó nép egyetlen nagy és átfogó politikai testülete, a Cionista Világszervezet, ismét kongresszusra készül. Színhelye még nincs megállapítva, nehéz a mai kampószerű Európában várost találni, ahol ilyen nagyfontosságú zsidó összejövetel nyugodt lefolyását előre biztosítani lehet. A vezetőség Bazel és Karlsbad között fog választani. Valószínű, hogy a keleti államok rossz valutájára való tekintettel ismét a Csehszlovák köztársaság vendégszeretettel fogja igénybe venni a zsidó nép vándorparlamentje. A tizenharmadik cionista kongresszusra rendkívül komoly feladatok várnak. Tulajdonképpen ennek kell levonnia a cionista gondolat fejlődésének igazi konzekvenciáit. A két év előtti karlsbadi kongresszusnak az volt a hivatása, hogy a világháború által széttépett szervezetet ismét egységgé forrasza és helyreállítsa az összeköttetést a zsidó nép szétszórt részei között. A világháború nyolc esztendeje alatt nem ültetett össze a nemzeti zsidóságnak ez a legmagasabb testülete és a viszonyok kényszerítő hatása alatt nem lehetett a Palesztina-politikát alkotmányos formák között vezetni. A tizenkettedik kongresszus eleget tett feladatának azzal, hogy újáépítette a világszervezetet, alkotmányosan megválasztotta az intéző- és végrehajtóbizottságot, lefektette alapelveit a Palesztina-építés politikájának, egy szóval helyreállította a folytonosságot, amely képessé tette a szervezetet, hogy az új idők új feladatainak megfeleljen.

A tizenkettedik kongresszus azonban nem fejezhette be végérvényesen az újraszervezés munkáját. A Palesztina-mandátumot még nem hagyták jóvá a hatalmak, a cionista világszervezetet még nem ismerték el hivatalosan Jewish Agencynek és végül a kongresszus delegátusaiból hiányzott a szükséges tapasztalat, miként lehet a megváltozott viszonyok között folytatni a Palesztina-munkát és milyen pénzeszegek teremthetők elő erre a célra. A tizenharmadik kongresszus előtt azonban már ott lesznek az elmúlt évek gazdag tapasztalatai. A mandátum és a Jewish Agency kérdése bejezett tény s a kongresszusnak e tényekből kell majd levonnia a konzekvenciákat. Komoly problémák várnak megoldásra. Újra a tárgyalások középpontjába fog kerülni a Palesztina-költségvetés kérdése, milyen eszközökkel teremtheti meg a szervezet az ország építéséhez szükséges anyagi feltételeket. De legfontosabb feladata a kongresszusnak abban áll, miként vonhatja be a mandátum rendelkezései értelmében a nemcionista zsidóságot a Palesztina-építés művébe. Lehet-e rábírnunk a nemcionisták tekintélyes részét, hogy belépjen a cionista szervezetbe, amely ma a Jewish Agency hordozója, vagy legyen a Jewish Agency vegyes testület, amelyben a cionista szervezet mellett más zsidó csoportok képviselői is helyet foglalnak.

Szoros összefüggésben áll ezzel a problémával a legutolsó évi konferencia határozata a zsidó világszervezet összehívására vonatkozólag. Ebben a határozatban kétségtelenül megnyilatkozott a cionisták ama kívánsága, hogy a zsidóság minden rétegét bevonják a Palesztina-munkába és kifejezésre jutott az évi konferencia szándéka, hogy a Jewish Agency végleges kiépítésének kérdésében az általános zsidóvilágszervezetnek döntő szerepet biztosítsanak. Ezekben a problémákban rejlik a tizenharmadik cionista kongresszusnak az összzsidóságot is érintő nagy jelentősége. A problémák helyes megoldásától függ nemcsak a cionista szervezet de az egész Palesztina-munka jövője is.

„Nem engedhetjük meg Németország feldarabolását“

Lord Curzon beszéde Anglia közbe lépéséről. Súlyos zavargások a Ruhr-vidék három városában. Nyolc német munkás meghalt, sokan megsérültek

(London, április 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az antant politikai köreit súlyos természetű zavargás tartja izgalomban, amely pénteken játszódtott le a Ruhr-vidék három városában: Mühlheimben, Duisburgban és Harmonban. A zavargásokat a német munkanélküliek idézték elő, akik elkeseredettségükben odáig ragadtatták magukat, hogy nyiltan felléptek a rendőrség és francia megszálló csapatok ellen és megpróbálták magukhoz ragadni a hatalmat. Kísérletük nem sikerült, a francia katonaság a német rendőrség segítségével szétverte a lázadókat.

A zavargások színhelyén nyolc német munkás maradt halva.

Rendeteg sebesülés történt. A sebesültek számáról eddig még nem érkezett pontos jelentés. A francia megszálló csapatok nyomozást indítottak a zavargások ügyében és ennek során olyan adatok merültek fel, amelyek azt látszanak igazolni, hogy a munkanélküliek, előkészített terv szerint kíséreltek meg lázadásukat, azzal a céllal, hogy a zavargásokba a Ruhr-vidék egész munkásságát bevonják. A zavargások ezáltal zavarják a francia megszállók, hanem

a német bányatulajdonosok és gyárosok ellen is irányultak.

A nyomozó hatóságok a zavargásoknak kommunista jellegű tulajdonitnak, ezt a feltevést azonban eddig mindössze abból merítik, hogy a zavargók között sok olyan munkást

láttak, akiknek kabátján szovjetszavak voltak feltűzve. Mára már helyreállt a nyugalom a Ruhr-vidéken, a feszültség azonban a munkásság, a megszálló csapatok és az ezek közé ékelt német nagyiparosok között tovább tart.

A Ruhr-vidék pénteki véres eseményével egyidejűleg Londonban a felsőházban fontos interpelláció történt a német jóvátétel ügyében. Buchmaker képviselő intézett kérdést a kormányhoz:

nem látja-e még elérkezettnek az időt, hogy az Európát fenyegető veszedelmet aktív közbe lépésével elhárítsa.

Az interpellációra lord Curzon ezt felelte:

— Eddig még nem állott elő olyan helyzet, hogy Anglia sikeresen közbe lépését volna. Annyi bizonyos, Németországban hatalmas erők dolgoznak a Ruhr-konfliktus békés megoldásán. Ezeket az erőket támogatnunk kell. Nem igaz Franciaországnak az a vádja, hogy mi Németországot arra bátorítottuk, térjen ki kötelezettségei elől. Azt azonban

nem engedhetjük meg, hogy Németországot szétdarabolják

és ezzel Európa szívében új sebet szakítsanak. Mi közbe fogunk lépni, de csak abban a pillanatban, amikor sikerre lesz kilátásunk.

Curzon lord beszédét úgy az angol, mint a német sajtó rendkívül rokonszenvesen méltatja. A Ruhr-kérdésben készült új bruxellesi tervezetet egyébként a napokban terjesztik elő Londonban és Rómában.

A hatmilliárdos angol hitel kulisszái mögül

Hivatalosan még nem erősítették meg a hitelügylet megkötését. Magánértesülések fantasztikus feltételekről tudnak

(Bukarest, április 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti sajtó magánértesülések alapján tegnap mint befejezett tényt közölte, hogy a kormány megállapodást létesített a fővárosban időző angol pénzesoporttal egy hatmilliárd lejes hitel ügyében. A kormány a nagyfontosságú tárgyalásokról eddig semmiféle hivatalos nyilatkozatot nem tett és az angol pénzesoport tagjai sem adtak a hozzájuk intézett kérdésre határozott feleletet. Azt azonban kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy ilyenirányú tárgyalások csakugyan folytak s hogy bizonyos megállapodás létre is jött. Az egyik angol megbízott ma beszélgetést folytatott egy bukaresti újságíróval. Arra a kérdésre, hajlandó-e az angol pénzesoport államkölcsönt nyújtani Romániának, a megbízott így felelt:

— Eddig semmi sem bizonyos, csak az, hogy Romániának hitelre van szüksége. Az, hogy kölcsönt legelőször is egyik szövetségesehez fordul, magától értetődő. Nem lehet tehát azon csodálkozni, ha Anglia lesz a kölcsönöző.

— Tehát ön megerősíti a kölcsönt — vette közbe az újságíró.

— Eszembe se jut, hogy ezt tegyem — válaszolta a megbízott.

— Tehát megcáfolja?

— Azt sem.

— Hát akkor?

— Ki tudja? — fejezte be a megbízott, kérem közölje a közvéleménnyel kérésünket, ne nehezíteljen hallgatásunkért. Előbb be kell fejeznünk misszionkat, azután majd meglátjuk.

A párisi kudarc
Az angol hitel hisztorikusa az ellenzéki sajtó ezekben foglalja össze: Franciaország — Románia fizetőképességére hivatkozva — vissza-

utasította a román állam kölcsön iránti kérését. A kölcsönügylet megkötéséért különösen Antonescu volt párisi meghatalmazott minisztert okolják. Antonescu állítólag igen nagy hibákat követett el a tárgyalások folyamán, amiket még a tárgyalásokon résztvevő Titulescu presztízse se tudott ellensúlyozni. Ezek után a kormány kénytelen volt Angliában kölcsön után nézni.

Az „Aurora“ értesítése szerint a kormány és az angol megbízottak által megbeszélés tárgyát képező kölcsön összege hatmilliárd lejt tesz ki. Ebből az összegből négy milliárdot aranyban, kettőt pedig készpénzben kapna kézhez a kormány. Erre a kétmilliárd lejre a kormányának a belföldi tartozások egy részének rendezése céljából van szüksége.

Az „Aurora“ véleménye szerint az államnak csupán a kétmilliárd lej készpénzre van szüksége, a négy milliárdnyi összeget kitevő anyagrendelést csupán az angol megbízottak pressziójára teszi a kormány.

Nyomasztó feltételek

A négy milliárd lejért — folytatja az Aurora — vasut, táviró, telefonfelszerelési cikketek és dohányterméket szállít majd Anglia Romániának. Ezeket az anyagokat válogatás nélkül az angol bankok tetszése szerint kell az államnak átvennie. Természetesen az államnak szüksége van vasuti anyagokra, de korántsem ilyen fantasztikus összeget kitevő mennyiségre.

Ami az angol dohánytermékeket illeti, Romániának semmi szüksége sincs külföldi dohányra. Angol dohányt csupán azért kell rendelnie az államnak, hogy kerek legyen a négy milliárdos anyaghitel.

A kölcsön egyik igen súlyos feltétele hogy a vasuti anyagok oroszlan részét a Zaha

rov által finanszírozott Wickers-művek részére kell megrendelni. A többi ipari vállalatok csak elenyésző csekély részét kapják a vasúti anyagoknak.

Ezek a feltételek — végzi az „Aurora” — annyira szegényteljesek, hogy elfogadása Románia szegénye volna. Görögország, amelynek gazdasági helyzete Romániánál sokkal ziláltabb habozás nélkül utasította vissza ugyanezeket a feltételeket.

A feltételek teljesítésével nemcsak súlyos kötelezettségeket vállal magára a kormány, de megbénítja a nemzeti ipart is, amely ugyancsak az anyagokat elő tudná állítani az ország belterületén is, anélkül, hogy román pénz a határon túlra jutna.

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók
készen olyan kitűnő

**öltönyök,
felöltők,
fluruhák,**

1433

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Főter 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Sport kötött- szövött Áruház

aradi kötő és kötött-szövöttgyár lerakata

Kötött kabátok, sveterrek,
kötött ruhák, harisnya és
keztü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Mégis csak
a Szilágyi-likőrök
a legjobbak!

Lloyd 1556
1526

KUN MÁTYÁS FIA

1516

**műköszőrüs,
késes, látszerész,
műszerész**

Cluj, Calea Victoriei
(v. Kossuth Lajos-u.) **2**

Zsidó muzsika Amerikában

Egy nagyváradi zsidó muzikus nagy sikere Berlinben

Németh Andor kitűnő cikke, amely egy bécsi magyar lapban jelent meg először, rendkívül figyelemreméltó megnyilatkozása annak a lelki metamorfózisnak, amelyen nem egy Magyarországról emigrált zsidó író az utóbbi években átesett. Ez a cikk például határozott ígérelse a cionizmus nemzetkulturális tanításainak. Érdekes megemlíteni, hogy a Róth-kvartett egyik tagja Schiff Ödön nagyváradi: Schiff dr. tudós gyermekorvos fia.

I

Amíg Nyugateurópa liberális demokráciáját egyre jobban vadítják a különböző nacionalizmusok antisemita propagandái, addig ezzel a mozgalommal egyidejűleg, nagyon csendesen, a legmiveltettebb kultúrtegek egyre nagyobb megértéssel és művészi lelkesedéssel fedezik fel, fogadják be a zsidót, mint különálló, sajátos és jellegzetes pszichéjű alkotót. A zsidó egyre több büszkeséggel és jogos önérettel vallhatja magát zsidónak s ami új, az, hogy ebben a magavallásban már nincs meg az a ferde defenzív jellegű „csak azért is”, ami megvolt még egy évtized előtt; az öntudatos zsidó ma nem a gettó zsidója, hanem legalább is a harcos Makkabeusoké, a teremtő próféták korabeli, meg a misztikus alexandriai. Ez az etika, a keménység, a jellem szempontjából; művészileg, a legszélsőbb individualizmus olvad át itt egészséges kollektívizmusba; a végsőkig vitt analízis leért az egyéniség hamisítatlan gyökeréig és megtalálta az őshumusz, ahonnan erejét szívja az elmulottak porából.

Orosz zsidó, német zsidó, amerikai zsidó: ez a három típus harcolja ki magát az elnyomatásból. Az orosz zsidó politikailag; a német ideológiában; az amerikai elsősorban a művészi produkció jellegzetességével. Az új zsidófilozófiáról, amely német földön született meg, máskor essék szó. Most művészetről szeretnék írni: elsősorban zenéről.

II.

Ki tud valamit az amerikai zenéről? Csak a legbeavatottabbak. Csak a zenészek tudják, hogy Amerika két év óta magához szivta a világ minden igazi értékét és hogy ezek az értékek ott nem pusztulnak el. Ellenkezőleg; a ridegnek és iparinak bélyegzett Amerika (Északamerika) friss és fanatikus mohósággal itta fel az óvilág méloszkincseit és a maga módján dudolja tovább azokat.

A magabudulóló, álmodó, báva és tevékeny, misztikus és mégis földhöztapadt keleti zsidó melódiái... népszerűek Amerikában. Nem tudom, mi oka ennek. Elfogulatlanság...? Ezek a szegény orosz zsidók, ezek nem tagadják meg magukat. Bármennyit tanultak, légyen is az európai klasszicizmus formakincséből s e belső ihlettség erősebb bennük a tudományuknál.

A muzsikájuk zsidó, prononcirozottan zsidó, tetszélges és édeskedés nélkül forró, szenvedő, mélyen — zsidó. Az invenció áttöri a tételeket, egyetlen bus, nagy jajongást csinál belőlük: a kedély minden árnyalatával: örömmel, gajdolással, mellet-vedéssel és azzal a szorongó reménykedéssel, amely a Cionba vezető utat keresi, a transcendens Cionba vezetőt.

Ó Amerika nagy zsidó muzikusai: Jascha Heifetz, Efraim Zimbalist, Micha Elmann: amióta ismerlek benneteket, éjjel-nappal a fülemben cseng a melódiátok...

III.

A legnagyobb közöttük egy svájci zsidó, a legnagyobb szabású, mint alkotó művész, egy svájci, aki talán két évtizeddel ezelőtt telepedett meg Amerikában: Ernest Bloch. Szerencsésnek kell lenni, mint én vagyok, aki a lehető legjobb interpretációban hallgathattam végig nagy kompozícióját: a vonósnygyest. Egy amerikai mecénás vendégszerető házában: Hooper Task-nál; egy csodálatosan egyszerű, de gazdag és izléses művész-

szalonban; csupa amerikai között; mintegy Amerikában. (Az egymással-érintkezés egészen emberi formái között: a szabad vélemény, a szabad gondolat számunkra egészen ismeretlen és szinte megfogható atmoszférájában.) A Bloch-vonósnygyos... Négy hangszer muzsikál. A hegedű közdi egy fátyolozott kissé reszkető hanggal, az egészről folytatja és a gordonka bezárja egy recsegő, hosszúra nyújtott akkorddal. Az összetalálkozás ez, a még nem tisztázott hangulat, mint amikor a templom udvarában összejön a minján, egy felleges, kissé ködös szombat délután. Ilyen bizonytalan, ilyen reszkető, félszeg és összesett eleinte a hangulat. A hangok hajladoznak, összekerülnek, jó szombatot kívánnak egymásnak, az egészségről panaszkodnak, tovább mennek. Egyik-másik hur kissé tovább mereng... Aztán valamelyik hangszer kibontja a melódiá fekete-fehér imakendőjét: a hegedűre szordinó kerül és jön a csendes uniszó-zümmögés a felkelő csillag felé; úgy, ahogy a zsidók az éneket értik, nem gregoriánus tisztasággal, hanem mint a kis imaházakban, ahol a brácsa belekőhög és a cselló sóhajt egyet, hosszadalmasan, elkéseredetten; nem ének ez, hanem egy szomorú davenolás, de mégis, énekebb az éneknél, mert nem architektonikus muzsika, hanem a szív kiáradása... modern muzsika.

A scherzóban a hitközség kinn áll a templom előtt. Még van valami az áhitat melegéből; de már perlekednek. Egy csökönyös melódiá — két taktus — a legszemtelenebb állhatatossággal ismétli magát. Üzletről van szó? Csupa gesztus. Csupa egymást befogni akarás, csupa rabuliztika, csupa erőszak ez a muzsika. Hiába jönnek dallamok: a józan, akaratos és tolokodó két taktust nem tudják elnyomni: azt a mindennapos, kissé cinikus, akaratos kérdést (Hast was davon?). Végre is veszekedésbe megy át a muzsika s mint minden zsidó veszekedést, ezt is a humor bölcsessége világítja át. (De lehet-e muzsikát szavakkal körülírni? Hast was davon?)

A harmadik tétel a legmelegebb melódiáival jön: egy zsidó pasztorale. Valami vándorlás van ebben a muzsikában, forró déli melegben, a renga-teg abrahámi, birkanyájak lassu menetelése; fűnő-vése, a láthatatlan csillagok keringése, a hosszú éjszakák holdudvara; a bágyadságban tűnődő szív ámos dobogása; érzékek, érzékiség-álmom, álmodás. A kicsengésében a szellem vándorlása, istenbe olvadás; abszolút nyugalom, szférák aeoni reszketése. Míg a negyedik tétel a káosz és a kozmosz küzdelme; az Ur és a Demiurg harca ezért a világgért: egy hol diadalmasan, hol fojtottan hangzó gyászindulóval: a földi létben tapadó ütemek nyersen a misztikus melódiák tölle rakva; éles husszinekben; kiélezett, artikulált diszsonanciákkal; egy-egy szakasz előtt hirtelen megtorpanva; óvatos állítások, mindegyik félig visszavonja magát; melódiá-sejtések, amelyek vissza-visszahullnak a zene-előttiség sűrű hullámszövetébe; az előző tételek gondolatai éretten, az emlék mélységeivel merülnek fel: úgy hogy az egész egy tétel voltaképpen: mintahogy a zsidó egy.

IV.

És nagyon meg kell dicsérni a négy muzsikust, akik a nyilvánosság elé viszik ezt a páratlanul nehéz partitúrát. Két magyar: Roth Feri és Schiff Ödön; két berlini muzsikus: Hermann Spitz és Arthur Franke (a Roth-kvartett). Ismerni kell őket külön-külön, jelen kell lenni próbáikon, halani szenvedélyes vitáikat egy-egy vitatkozó paszszus körül: hogy megbecsülhessük a művészi szenvedély önzetlenségét, ami ezt a négy fiút a pult elé szögezi, próbákra, amelyek hetekig nyulnak, ambícióval és összeszorított akarattal. Egy haldokló világban, amelynek az inség feldulta a vonásait, egy társadalomban, amelyben csak a közvetlen anyagi

Vegyen berlini gyermekkocsit!

Tekintse meg
véteknyszer nélkül

Adalbert Fischer & Co. butorraktárát
Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Ferenc József-ut) 61 sz.

siker imponál, találkozni emberekkel, akik minden könnyűséget megvetve, aszkétikus lemondással küzdenek azért, hogy az átmenet (egy minuciózus, apró részlet) úgy jöjjön ki hangszereikből, hogy az az egy a sok száz ember közül, aki ezt méltányolni tudja, meg legyen elégedve velük: szintén vigasztaló ebben a nagy vigasztalásban.

Németh Andor

PALESZTINA-MUNKA

Az erdélyi zsidók faluja Palesztinában

Elkelezték az összes Achuza-részek

Az erdélyi achuza ezúton közli, hogy a Palesztinában létesített erdélyi kolóniára a jelentkező családok száma betelt és ennek következtében achuza-részekre több előjegyzést nem fogad el. Hosszu, majdnem egy esztendő előkészítő munkának végső eredményét összegezi ez a közlemény. Erec Jiszraeiben megalakult az erdélyi zsidó falu. A Zsidó Nemzeti Alap ötven erdélyi család részére adott teljesen ingyen és családonként tizenöt holdnyi termő földterületet és ehhez csak azt a kikötést tette, hogy az illető családok a földet felszereljék és legkésőbb az évi augusztus haváig mivelés alá vegyék. Fáradságos és sokszor kegyetlen munka volt az Achuza vezetősége részére ezt az ötven családot kiválogatni. Mert a jelentkezők tömegei tartották igényt egy-egy achuzára, azonban a kiválogatásnak csak egyetlen alapelvvel lehetett: a sokak közül azokat küldeni ki az új Zsidó országba, akik legjobban értenek a gazdálkodáshoz és saját tenyerükkel tudják és akarják megmivelni az ősök földjét.

Száz dunányi terület, vagyis pontosan tizenegy és fél hold jut egy-egy családra, ebből a területből egy holdnyi terület beltelek, a többi szántóföld. A beltelekből hasítják ki a palesztinai erdélyi falu középületeire és utcáira szükséges részeket és ugyancsak a belteleken épít majd fel az ötven erdélyi zsidó család háza, hatalmas kert közepében. Az achuza-részesek egyrésze már kint is van Erec Jiszraeiben és hozzálátott a föld megmiveléséhez. Azok, akik egyelőre még itt vannak, ugyancsak legkésőbb az év augusztusáig kivándorolnak és nem fog betelni egy esztendő, hogy Palesztina egy újabb, ragyogóan szép zsidó faluval fog gyarapodni: az erdélyi zsidók kolóniájával.

A kolónia alapítók eddigi foglalkozásuk tekintetében majdnem kizáróan földbirtokosok és földművesek voltak itt is. Néhány fiatal kézműves is van közöttük és lehetőleg minden olyan foglalkozású elem, melyre egy modernül berendezett falunak szüksége van. Jellemző, hogy a falu, illetve a házak felépítéséhez legjobb esetben csak augusztusban fognak hozzákezdeni, de néptantót már is vitték magukkal, hogy a fiatalok tanításáról már eleve gondoskodjanak. Az achuza-részesek között egy újságíró is van, aki egyetlen vágyát látja beteljesülni, hogy a tollat az ekével tudja felváltani.

Az erdélyi zsidóság szerető figyelemmel kíséri a palesztinai erdélyi falu életét és jövődő működését. Mindkét fél részéről, innen is tulan is fontos feladatunk lesz, hogy az állandó kontaktust az erdélyi zsidóság és a palesztinai falunk között fentartsuk. Ebből a kontaktusból és kölcsönösen egymásra hatásból még bensőbb lesz az a szeretet, mellyel Erdély zsidósága az ősz haza, Erec Jiszrael iránt érez.

A nacionalizálások nem irányulnak a nemzetiségek ellen. A nacionalizálás határidejét tudvalevőleg a kereskedelmi minisztérium egy hónapra kitolta. Mrazek kereskedelmi államtitkár, aki ma Kolozsváron időzött, kijelentette, hogy a nacionalizálás akciója nem irányul a nemzetiségek ellen, de a kormánynek magasabb államgazdasági szempontból fontos tudnia, milyen idegen érdekeltségek állanak egyes vállalkozások mögött. Ezzel nem jár szükségképpen a vállalatok gyöngülése, vagy az irántuk megnyilatkozott bizalom megvonása. A júniusi határidőt az államtitkár szerint aligha fogják meghosszabbítani.

Megnyílt Hirsch Antal úri divatszalonja Ciuj, Ferencz József-ut 115 sz. alatt. Szövetekben és vászték, olcsó árak, szolid és pontos kiszolgálás.

Nem lesz tisztviselő sztrájk

A munka- és holügyminisztérium tisztviselői a sztrájk ellen foglaltak állást. A kormány engedélyezte a tisztviselők kongresszusát

(Bukarest, április 21. Az Új Kelet tudósítójától.) A köztisztviselők néhány nappal ezelőtt még egységesen látszó tábora megbomlott. Ma a munkaügyi minisztérium tisztviselő küldöttséget választottak. A küldöttség tagjai élükön Dimitriu vezérigazgatóval, megjelentek Marzescu munkaügyi miniszternél és bejelentették, hogy nem vállalnak szolidaritást azokkal a tisztviselőkkel, akik sztrájkot akarnak proklamálni. A tisztviselők küldöttsége egyszersmind aláírással ellátott nyilatkozatot adott át a miniszternek, amelyben kötelezik magukat a munka továbbfolytatására akkor is, ha a tisztviselőkongresszus a sztrájk mellett foglalna állást.

Értekezlet a belügyminisztériumban

A belügyminisztérium tisztviselői ma délelőtti megbeszélésükön hasonlóképpen elhatározták, hogy nem vesznek továbbra részt a tisztviselők eddigi mozgalmában. A megbeszélésen Marinescu személyzeti osztályfőnököt felhatalmazták, hogy a határozatot közölje az ország összes köztisztviselőivel. A minisztérium főtisztviselői ezenkívül nyilatkozatot küldtek be a sajtónak, amelyben a legkategorikusabban megcáfolják a „Presa” hírért, hogy a minisztérium személyzete a sztrájk mellett foglalt állást.

Mosoiu kéri a tisztviselőket álljanak el a sztrájkotól

Mosoiu tábornok ma látogatást tett a

postán, ahol kijelentette a tisztviselőknek, hogy a kormány elhatározta, hogy a költségvetésben megállapított ötszáz millióból a tisztviselők a következő arányban fognak részesedni: nyolcszáz lej havi fizetésig negyven százalék emelést, ezeröttszáz lej fizetésig ötven százalék emelést, háromezer lejig hatvan százalék és háromezer lejen felüli fizetésük hetven százalék emelést fognak kapni.

Mosoiu tábornok a postán tett látogatása után megbeszélésre hívta össze a közlekedésiügyi minisztérium osztályfőnökeit.

Mosoiu közel egyórás beszédében rámutatott arra, hogy az utóbbi időben a tisztviselők között erős agitáció folyt a fizetések felemelésére. Kéri az osztályfőnököket, hassanak oda, hogy ettől az agitációtól a tisztviselők most álljanak el és ne nehezítsék meg vele a konszolidáció munkáját.

Caracosta vezérfelügyelő az osztályfőnökök nevében kijelenti, egyetért a miniszterrel és igyekeznék fognak a tisztviselőket rábírni, hogy mozgalmuktól elálljanak.

A tisztviselőkongresszusra egyébként nagy számmal érkeznek a fővárosba a delegátusok. A kormány a kongresszus megtartására megadta az engedélyt azzal az indoklással, hogy nem tart a kongresszus határozataitól, de kijelentette egyben, hogy az a tisztviselő, aki elhagyja helyét, azonnal elveszti állását.

Kincs

(Falusi történet három felvonásban, írta Pálfine Gulácsy Irén. Bemutatta a Kolozsvári Magyar Színház.)

Kimondhatatlanul rossz szolgálatot tesznek az irodalom ügyének azok, akik — mindenesetre tiszteltetelmű elfogultságból — irodalmi eseménynek állítják be Gulácsy Irén első színpadi próbálkozását és a szerző irói kvalitásainak akaratlan lebecsülését is látom ebben. Azért, mert egy színpadi alkotás a népszínmű kereteiben mozog és a magyar parasztleletet igyekszik a színpadra vetíteni, — azért még lehet az rossz darab is, viszont Gulácsy Irén a tegnap bemutatott darabjában olyan irói kvalitásokról tett tanúságot, hogy egész bátran el lehet mondani első színpadi munkájának fogyatékosait is. Legszenvedetlenebb fogyatékosága a darab meséjében van. Tudniillik alig van meseje és ami van, az is nem egyéb, mint a régi, nyolcvanas-kilencvenes évek népszínművéinek kivonatos másolata. A tipikus népszínmű-mese, a konvencionális szerelmi kettőssel és a még konvencionálisabb gyilkossági esettel, amiről a darab végén kiderül, hogy nem is történt meg és így a szerelmes pár boldogságának semmisen állja útját. A második gyöngéje a darab félkegyelmű legényalakja, aki a Deus ex machina szerepét tölti be. Nagy és szembetűnő erőssége azonban az írónőnek a részletmeglátásokban, az epizód-történetekben mutatkozott be. Az egész második felvonás tulajdonképpen csak egy ilyen epizód-részlet, egy keresztelő utáni falusi vendégséget mutat be — és csak az utolsó rövid jelenetben kapcsolódik a drámába. Az egész felvonás azonban telítve van megkapó, az életből elcsúszott jelenetekkel. Ugyanezek a részletmeglátások mutatkoznak az egyes alakok jellemzésében is. Mindegyikben van valami megkapó realizmus és valami asszonyosan nemigaz romantika. A szerelmes parasztleány, akiben egy makulányi sincsen a paraszti ösztönös felforgatásból, de valóságos Roland-lovagnak mutatkozik, amikor mátkája veszélybe jut és a pénzéhes öreg paraszt, aki a darab végén tolszói megtisztulásig emelkedik. Így bizony ez a „falusi történet” minden kiválósága mellett sem állítható Móricz Zsigmond vagy Gárdonyi hasonló zsánérú munkái mellé. A párbeszédnek mindig élénk, sokszor kedvesen szellemes és paraszti nyelven folynak. Sokszor szinte tulságig parasztiak. Gyakran vettem már észre, hogy a parasztnak nem is beszélnek mindig olyan nagyszerű parasztiassággal, mint ahogyan széppelvévő írónő munkáiban mutatkoznak be. Ezekben röviden emlíndőttem a Gulácsy Irén darabjának gyöngéit és erőnyeit. A színészek mind jók voltak. Réthely a szerelmes parasztleány szerepében elemében érezte magát. Baróti Böske gyö-

nyörü parasztleány volt, Nagy Gyula, Szentgyörgyi, Mihályfi, Fajk Rózsi, Miklóssy Margit, Izsó Miklós, Leóvey, Oláh, Váradi Miklós mind tudásuknak javát adták. Egyedül Ekecs volt a félkegyelmű suhanc szerepében kinosan erőltetett, de lehet, hogy a szerepben volt a hiba. A közönség mindvégig feszült érdeklődéssel nézte az előadást és az írónőt a felvonások végén nagy és őszinte tapsok hívták a lámpák elé. (g)

A nagyváradi jogakadémia zsidó hallgatói csak románul vagy héberül vizsgázhatnak

Beszélgetés Hoványi dékánnal

(Nagyvárad, ápr. 21. Az Új Kelet tudósítójától.) Kinos meglepetés érte tegnap délelőtt a nagyváradi jogakadémia zsidó hallgatóit. A jogakadémia eddig a hallgatók — kivéve a román-nyelvűeket — magyar nyelven vizsgázhattak. Ezt a jogukat egy már régebben kelt miniszteri rendelet is megerősítette. Annál nagyobb volt tegnap a meglepetésük, amikor az államudományi vizsgálatra jelentkező zsidó hallgatóknak Hoványi dr. jogikari dékán kijelentette, hogy egy újabban érkezett miniszteri rendelet értelmében a zsidó-hallgatók csak román, vagy héber nyelven vizsgázhatnak. Mindez két nappal történt az államudományi vizsgák megkezdése előtt. A zsidó hallgatók a képtelen rendelettel szemben teljesen tanácstalanul állottak, míg azután elhatározták, hogy a jogi kar köztudomásúan legműveltebb és leghumánusabb gondolkozású tanárához, Dr. Bogdán Jonescuhoz fordulnak utasításért. Bogdán személyesen intervenált az ügyben Hoványinál és kérte, hogy a jelen esetben tekintsen el a miniszteri rendeletről és engedélyezze még egy ízben a magyar nyelven való szigorlatozást.

Hoványi dr. dékán azonban hajthatatlan maradt. Kijelentette, hogy miután a zsidó hallgatók az előírt kívánalmaknak megfelelően nem tudnak, eltiltja őket az államvizsgákon való részvételtől.

Az Új Kelet munkatársa fölkereste az ügyben Hoványi dr.-t, aki a következőket jelentette ki: — Természetesnek tartom, hogy Nagyromániában mindenki csak az állam nyelvén vizsgázhat. Ideje volna már, ha az urak ezt tudomásul vennék. Az állam elég türelmes volt, engedélyezett átmeneti időt az államnyelv elsajátítására. Kiadott rendelkezéseimtől el nem térhetek.

Munkatársunk közberetette:

— Máltóságod nem tudná elképzelni, hogy Romániában más vizsgázási nyelv is létezzék, mint a román? Különösen vonatkoztatom ezt a kérdést azokra a vidékekre, ahol a kisebbségek kon-

— Szerintem Romániában ez nem lehetséges.
 — Az államtudományi vizsga letételéhez leg-
 alább ezer szakkifejezésre van szükség, ennek elsa-
 játítására mintegy 6—8 hónapra van szükség; meg-
 engedni méltóságod például annak kétségbevonását,
 hogy valamennyi román szakkifejezést ismer!
 Hoványi dr. erre kitérően válaszol:
 — Kérem a magyaroknál se nagyon ismerte
 az egyik tanár a másik által előadott tárgyak szak-
 kifejezéseit.

Az interju ezzel végetért. A zsidó jogászok
 ügye továbbra is függőben van. Mindenesetre ér-
 dekes, hogy amikor a jogakadémia román nemze-
 tiségű tanárai a megfelelő megértést tanúsítják a
 kisebbségekkel szemben, akkor a magyar szármá-
 zású Hoványi dr., aki a magyar rezsím alatt sorra
 buktatta az idegen diákokat, akik nem beszéltek
 tökéletesen a magyar nyelvet, most annyira erő-
 szakolja egy előtűnik ismeretlen miniszteri rendelet
 keresztülvitelét, akkor amikor ezzel egész csomó
 jogászt akaszt meg tudományos pályáján.

Kidobtak egy francia őrnagyot a mainzi gyorsvonatból

Három kőzkatonára vakmerő rablótámadása
 (Páris, április 21. Az Uj Kelet tudósító-
 jától.) Megdöbbentő rablótámadás történt a
 péntekről szombatra virradó éjszakán a pá-
 ris-mainzi gyorsvonaton. Mainzban a vonat
 egyik elsőosztályú fülkéjébe egy magasrangu
 francia katonatiszt szállt fel. A katonatiszt
 nagy bördökkel utazott, amelyeket a háló-
 ban helyezett el. Egyedül ült a fülkében, a
 szomszéd fülkében sem tartózkodott senki,
 a vonatnak ez a kocsija majdnem teljesen üres
 volt. A katonatiszt, amikor a vonat Mainztól
 elhagyta, egy könyv olvasásába mélyedt. Kö-
 rülbelül egy óráig olvashatott, amikor hirtelen
 arra eszmélt fel, hogy

az ajtót felelőre kinyitják és három kőzkatonára
 nyomul be a fülkébe.

katonatisztnek nem volt arra sem ideje, hogy
 egy kérdő mozdulatot tegyen, a kőzkatonák
 vadszorongókat emeltek a feje felé és mind-
 hármán egyszerre teljes erejükkel lesújtottak.
 A katonatiszt nem vesztette el eszméletét, mert
 az ütések közül kettő csak a tarkóját érintette
 és csupán az egyik érte homlokán. Még volt
 annyi ereje, hogy megkísérelje az ellenállást,
 kirántotta kardját és azzal igyekezett támadóit
 magától távol tartani. Ha ez pár pillanatig
 sikerült volna neki, meghuzhatta volna a vész-
 féket. A támadó katonák azonban lefogták a
 tiszt karját és lehetetlenné tették, hogy meg-
 mozduljon. A tiszt ekkor segítségért kezdett
 kiabálni. A katonák erre gyorsan átkutatták
 zsebeit, kiszedték pénztárcáját és egyéb értékeit,
 azután

felemelték a katonatisztet, lehúzták a
 fülke ablakát és kidobták a robogó
 vonatból.

A legközelebbi állomáson a három katona a ki-
 dobott katonatiszt bördönjeivel leszállt. Visel-
 kedésük feltűnt az állomástönköknek, igazolásra
 szólították fel őket és minthogy rendkívül zavartan
 viselkedtek, a pályasírral mindahármat
 letartóztatta. A katonák bevallották tettüket,
 hogy jutottak a bördökhöz, mire az állomás-
 főnök hajtányt küldött Mainz felé és nem messze
 az állomástól sikerült is a katonatisztet a töl-
 tés mellett megtalálni. Eszméletlenül volt és
 több sebből vérzett. Irataiból megállapították,
 hogy neve Laxcarriere és őrnagy. Beszállították
 a mainzi kórházba. Állapota életveszélyes.

Csokoládé előnyös árban csak

FAVORIT

csokoládégyárban kapható
 Cluj, Calea Victoriei 99
 Telefon 2-71

1871

A Faegyesület brassói közgyűlése

„Uj vallásnak kell keletkeznie, a becsületos tisztességes munka vallásának”

(Brassó, április 21. Az Uj Kelet tudósító-
 jától.) Ma délelőtt 11 órakor a Faegyesület
 közgyűlést tartott. Ezt megelőzően a választmány
 tartott ülést, amely éjjel két órakor ért véget.
 A választmányi ülésen a decentralizált akciók
 kérdéséről tárgyaltak, az errevonatkozó elő-
 terjesztéseket azonban a választmány eluta-
 sította.

A mai gyűlést Schauer Jenő, a brassói
 körzet elnöke nyitotta meg és üdvözölte a köz-
 gyűlésen megjelenteket. A kormányt Chirculescu
 újonnan kinevezett földmivelésügyi államtitkár
 és Jorga kereskedelmi államtitkár képviselte.
 Odor Viktor és Gunesch Gottfried Brassó vár-
 megye és városa nevében köszöntik a kongresszust.
 Gunesch üdvözlésében megemlékszik
 arról, hogy az agrárreform következtében Brassó
 városa elvesztette kiterjedt erdősegeit. Marcu a
 regáti központ elnöke, Paul Vilmos kamarai
 elnök beszéde és az üdvözölő táviratok felolvasása
 és elküldése után Groza emelkedett szólásra.

Groza Péter beszéde

Groza Péter dr. elnök megállapítja, hogy
 az egyesület két év alatt nagy haladást tett, ami-
 nek okát abban látja, hogy mindenkor a konszoli-
 dáció érdekében működött. Nem sablon az a kijelentés,
 hogy itt nem egy szakma érdekéről van szó,
 hanem az egységes társadalomról, éppen azért
 büszke a Faegyesületben viselt tiszttségére. Az
 egyesület tagjai nemzetiségre vagy vallásra való
 különbség nélkül az ország gazdasági konszolidá-
 ciójáért dolgoznak. Nagyváradon a Török-féle fa-
 megmunkáló gyár mocsarak helyén a legvirágzóbb
 fatermelőket létesítette. Ahol a fatermelők dolgoznak,
 ott mindenütt iskolákat és kórházakat építenek és
 így szolgálják egyúttal az általános kulturát is.
 Kívánatos volna, ha a hivatalos tényezők minél
 nagyobb számban tekintenek meg Erdély telepeit,
 amelyek legjobb bizonyítékai annak, hogy
 Erdély az egész ország javáért dolgozik. Leszögezi,
 hogy a Faegyesület nem politizál.

Az agrárreform

Az agrárreformról szólván rámutat, hogy en-
 nek intencióit el kell fogadni még akkor is, ha a
 rendelet végrehajtó kisebb tényezők, demagóg
 szempontok által vezetett, a legsúlyosabb akadály-
 okat gördítik a termelés elé. Ami az állam és
 így a CFR. faellátását illeti, ezeket kész a Fa-
 egyesület ellátni, de biztosítás számára a terme-
 lési költségeket és egy csekély, az üzem fentartá-
 sához szükséges hasznót. Kívánja, hogy közvetítők
 a versenyajánlatokon ne vehessenek részt, csak
 azok, akik termelnek.

Rámutat arra, hogy a regátot Erdély és Bá-
 nát nem képes tűzifával ellátni. Hivatkozik a
 CFR. vezérigazgatójának nyilatkozatára, amely szer-
 rint a fa elszállítására szükséges vagonok sem ál-
 lanak rendelkezésre. Beszédét azzal fejezi be, re-
 meli, hogy a Faegyesület a jövőben is az országra
 nézve értékes munkát fog kifejtteni.

A választott bíróság

Negru (Nagyvárad) felszólalása után indó-
 másul veszik báró Feilitsh Artur dr. jelentését a
 Faegyesület működéséről. A jelentés megállapítja,
 hogy a tagok száma a tavalyi kétszáznegyvennel
 szemben ma már négyszázhatvanhat, akik hét
 kerületben működnek. A költségvetés ismertése
 után áttértek a választott bíróság kérdésére. Három
 javaslat érkezett be, a marosvásárhelyi, a brassói
 fatermelőké és a dr. Ládai Istváné. Elhatározták,
 hogy a három javaslat megtárgyalására és egysé-
 gesítésére bizottságot küldenek ki. A bizottság
 tagjai: Fésüs György, Pálmai, Vajda, Falus Lajos,
 dr. Horváth Sándor, dr. Lányi Ernő, dr. Böször-
 ményi Sándor, Antal Imre, dr. Bársony Sándor és
 Lakatos Sándor.

Ezután a keményfa szindikátus kérdésre tér-
 tek át, amely az ülés legizgalmasabb pontja volt.
 Böszörményi Sándor a kolozsvári kerület nevében
 elítéli, hogy a szindikátus anélkül alakult meg,
 hogy a kerületi irodákat értesítette volna, így a
 tagok nem ismerik annak a központhoz való vi-
 szonyát.

Dénes Izor és Kiss Jenő támadják a szindi-
 kátust, mert mindenki kapott export-engedélyt.
 Hasonló értelemben szólalt fel dr. Hador (Mehá-
 dia) és Jahoda Károly (Kolozsvár). A felszólalá-
 sokra Groza Péter válaszol. Rámutat, hogy itt
 voltaképpen junktim történt a CFR faellátása és
 az export kérdésében. A tárgyalásokban résztvevők
 ugyanis a dolog sürgősségére való tekintettel alá-
 írtak egy kötelezvényt, hogy vállalják a CFR fael-
 látását. Ennek útján azokról a keményfakészletek-
 ről, amelyek 1922 július 1-ig állottak exportra
 készen. Ezek alapján fogják kiállítani az új per-
 miszket.

A véleményező tanács

Ezután a véleményező tanács megalakításáról
 tárgyaltak. A vitában Smilovits Jakab (Maros-
 vásárhely) Pálmai, Böszörményi Sándor, Bihari
 Sándor (Temesvár) vettek részt. Elhatározták egy
 véleményező tanács kiküldetését, amely az elnököt
 van hivatva támogatni. E bizottságban képviselve
 vannak a keményfások, a tűzifások, puhafások és
 a detailisták. Új tagok jelentkezését május tizedi-
 köig fogadják el.

Lányi Ernő a szatmári körzet javaslatát is-
 mertette, amely szerint a fuvarleveleket az ille-
 tékes körzet látmozgattja. Ezt a javaslatot a kül-
 földi szállítások fuvarleveleire vonatkozólag gyá-
 korlatban, a belföldiekre pedig elvben fogadják el.

A puhafások érdekei

Dr. Böszörményi és Lakatos Sándor kifogá-
 solják, hogy a puhafások érdekei nincsenek meg-
 felelő arány szerint képviselve. Groza Péter leszö-
 gezi, hogy az egyesület a puhafások érdekeit is
 megfelelő módon képviselte. A közgyűlés mindazon-
 által elhatározta a puhafások védelmét.

A tisztviselők nyugdíja

Dénes Izor kifogásolja a lippai erdőzeti hi-
 vatal megszüntetését. A tisztviselők beadványt
 intéznek az egyesülethez, amelyben felkérlik a ta-
 gokat, hogy egyenként lépjenek be a tisztviselők
 nyugdíjgyűlésébe alapító tagokul. Ezzel kapcso-
 latban Pálmai indítványozza, hogy a tiszta jöve-
 délemből juttassanak bizonyos százalékot a nyug-
 díjalap javára. A javaslatokat elfogadják. Ezután a
 nagyváradai körzet elnökének, Dr. Stern Ödönnek
 lemondását ismertetik. A közgyűlés Dr. Stern ér-
 demére való tekintettel a lemondást nem veszi tu-
 domásul.

A közgyűlés ezzel végetért. Utána bankett
 volt, amelyen Groza Péter hangsúlyozta, hogy Er-
 délyben egy új vallásnak kell keletkeznie, a be-
 csületos, tisztességes munka vallásának.

A gyűlés résztvevői ma délután négy órakor
 Bukarestbe utaztak, hogy részt vegyenek a holnap
 ülésű országos fakongresszuson.

* A legdivatosabb és legolcsóbb ruhák
 csak Schwartz Adolf uri divat szabónál For-
 duló-u. 1. sz. alatt készülnek.

Mapkovits F. ékszerész !
 Cluj—Kolozsvár, Vesselőnyi-utca 20. sz.

Arany- esüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísztárgyak
 választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat,
 ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek!

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

Lloyd 1914
 1461

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 24.

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz.
 rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszünk.

HIREK

Az Új Kelet az egyetemese erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Előfizetési árak: Egy hónapra 45 lej, negyedévre 130 lej, félévre 240 lej, egész évre 450 lej.

Az Új Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Felelős szerkesztő: Marlon Ernő dr.

— **Ileana a román király leánya, a legszebb hercegnő Európában.** Párisból jelentik. Az „Illustration” című lap közli Ileana hercegnő fényképét és megjegyzi, hogy Ileana a legszebb európai hercegnő.

— **Béke a bukaresti egyetemen.** Bukarestből jelentik: Tegnap délután az egyetemen mindenütt rend volt, az előadásokat mindenütt megtartották, úgy a keresztény mint a zsidó diákok részvételével. A politechnikum hallgatói heves vita után elhatározták, hogy az előadásokat újból látogatni fogják.

— **A lakók ligája a szabad lakáskereskedelem ellen.** Bukarestből jelentik: A lakók ligája tegnap népes ülést tartott a Dáciában, ahol a szónokok tiltakoztak a lakbérleti törvény ellen. Több felszólaló vádolta a liga vezetését, hogy tehetetlen, mert a törvény megszavazása előtt kellett volna mindent elkövetnie annak megfelelő módosítása érdekében. Az elfogadott határozati javaslat rámutat arra, hogy Magyarországot kivéve egyetlen európai állam sem állította vissza a szabad lakáskereskedelmet és miután nálunk a lakásproblema még sokkal súlyosabb mint bármelyik külföldi államban, követeli a lakbérleti törvény módosítását a lakók javára.

— **Egy millió lejt adott a Banca Nationala igazgatója jótékony célra.** Bukarestből jelentik: A trónörökös pár tegnap látogatást tett a Banca Nationalánál. A látogatás alkalmából a bank kormányzója Oromolu egy millió lejről szóló csekket nyújtott át a trónörökösnek az általa megindított jótékonyági akció részére.

— **Megszűnnek a lakbérleti hivatalok.** Értesülésünk szerint a lakbérleti hivatalok és bizottságok Kolozsvárt május havában miniszteri intézkedéssel meg fognak szűnni. Florescu igazságügyminiszter legutóbbi erdélyi látogatása alkalmával Nagyváradon úgy nyilatkozott, hogy most, amikor felső fokú lakásügyekben ugyanis a járásbírók döntenek, teljesen fölösleges a bizottságok és lakáshivatalok fentartása, amely csak a városok költségvetési terhet szaporítják. A lakások szabaddátétele azonban nem jelenti a házbérek önkényes emelését. Erre nézve a legutóbb kiadott rendeletekben foglalt bérek lesznek továbbra is mérvadók.

— **Kolozsvár husellátása.** A kolozsvári mészárosok és hentesek képviselői ma délelőtt megjelentek Stefanescu prefektus előtt, hogy a hatóság képviselőivel megtárgyalják a husárak felemelésére vonatkozó kérdéseket. Mint-hogy a prefektusnak ma elodázhatatlan hivatalos ügyei voltak, az értekezletet vasárnap délelőttre tűzte ki. A mészárosok kijelentették, hogy az esetben, ha a holnapi tárgyalások eredménytelenek lennének, a hentesek és mészárosok túlnyomó többsége beszünteti iparát.

— **Az élelmezési munkások országos kongresszusa.** A romániai élelmezési munkások vasárnap, április 22-én Kolozsváron a Szentegyház-utca 24 szám alatti szakszervezeti helyiségben országos kongresszust tartanak.

— **Verekedés a porosz országgyűlés karzatán.** Berlinből jelentik: A porosz országgyűlés pénteki ülésén a kommunisták a „Rothe Fahne” betiltása miatt interpelláltak. Schöle kommunista felszólalására Schlaue nemzetipárti reflektált, akit a karzaton élénken megtapsoltak. Erre a kommunisták felrohantak a karzatra és felelősségre vonták a tapsolókat. Több nemzetipárti képviselő utánuk rohant. A karzaton a kommunisták és a nemzeti pártiak között verekedés támadt, amelynek az elnök csak a karzat kiürítésével tudott véget vetni.

— **A szerb külügyminiszter a román-szerb gazdasági kapcsolatról.** A Cosum egyik munkatársa a napokban beszélgetést folytatott Nincscs szerb külügyminiszterrel, aki a román-szerb gazdasági kapcsolatról a következőket mondotta: Örommel látom, hogy a román cikkek nálunk sokkal

konvenitásabbak, mint a távolabbi országok cikkekkel, konstátalom azt is, hogy romániai cégek expozitúrákat létesítenek Jugoszláviában olyan cikkek értékesítésére, amelyből nálunk behozatal van. Kár, hogy a közlekedési politika nincs mindig a kiviteli lehetőségek irányában. Például nálunk a román fa elhelyezése nehéz, mert a romániai vasuta tarifa nem biztosít olyan kedvezményeket számunkra, mint a csehszlovák. Legajánlatosabb volna Orsován hajóba rakni a faárut és Novisadig a Dunán felvontatni. Bár a tarifa így sem a legolcsóbb, mégis bizonyos megtakarítás érhető el. A szállítás körül az a baj, hogy főként a Temesvár-Zsombolya határközlekedés van nyitva, miáltal a közös határokon állandó az árutorlódás. Májusban országközi megbeszéléseket tartunk ez ügyben, amelyek előreláthatólag új átkelő pontok életbeléptetését eredményezik majd.

— **A kolozsvári ipartestület közgyűlése.** Megírtuk, hogy a kolozsvári ipartestület közgyűlést április tizenötödikén nem lehetett megtartani, minthogy a tagok nem jelentek meg az alapszabályokban előírt számban. A vezetőség úgy határozott, hogy a közgyűlést vasárnap, április 22-én tartja meg az iparosegyület helyiségében tekintet nélkül arra, hogy ezáltal hányan jelennek meg. Minden valószínűség szerint azonban az ipartestület közgyűlése népes és mozgalmas lesz, mert az elmúlt hetet a különböző frakciók erős agitációra használták föl. A hivatalos listát már összeállították, de valószínű, hogy az ellenzék listája megérkezik, feltéve, hogy közben kompromisszum nem jön létre. A hivatalos lajstrom a következő neveket tartalmazza: Elnök Leo Bohatiel építőmester. Al-elnökök Attila Adolf építőmester, Lengyel Károly cipész. Számvizsgáló bizottsági tagok Deák Ferenc asztalos, Koncez Ernő építőmester, Lakos Dezső tisztviselő. Rendes tagok Balogh József mészáros, Blaga Emil lakatos, Knöpfler Albert sütő, Major Teodor elektrotechnikus, Moldován Anton kőműves, Orban Teodor szerelő, Papp Pompei csizmadia, Petricas Aurél szabó, Potora Athanasiu cipész, Székely József csizmadia, Szeszák József kocsi-gyártó, Tarziu Teodor fodrász. Pótlagok Bogdán Pál kovács, Broz Béla lakatos, Duca Juon cipész, Fehérvári Béla fodrász, Gerstenbrein Arthur építőmester, Győri István csizmadia, Loór József kőműves, Niculescu Mihail szabó, Orbán János kőműves, Rácz József ác, Simon Jenő szobafestő, Schwarz Márton bádógos.

— **Elítélték Sinclair rágalmozóját.** Bécsből jelentik: Ma tárgyalta a bécsi esküdtbíróóság Upton Sinclair amerikai írónak Hussarek volt osztrák miniszterelnök ellen indított becsületsértési perét. Hussarek egyik bécsi napilapban megjelent cikkében tudvalevőleg csirkefogónak nevezte Upton Sinclairt. Az esküdtbíróóság félmillió korona pénzbüntetésre ítélte Hussareket.

— **Meghalt a francia szenátus alelnöke.** Párisból jelentik: Herardt szenátor, a szenátus alelnöke szombaton séta közben hirtelen összerogyott és elterült a földön. A kiszállott rendőri bizottság már csak a beállott halált konstátálta. Az orvosi vizsgálat megállapítása szerint Herardt szenátort, aki hetvenéves volt, agyszélhűdés ölte meg.

— **Házasság.** Löwy Zsiga, a gyulafehérvári „Ezra” alelnöke eljegyezte Zimmermann Zelmuskát Csikszeredárdól. Minden külön értesítés helyett.

— **Elrekrutálták a nagyváradi premonstreiek helyiségeit.** Nagyváradi tudósítónk jelenti: A nagyváradi lakáshivatalhoz rendelet érkezett tegnap Ptearcu Sándor kolozsvári vezérfelügyelőtől, amely felhívja a lakáshivatalt, hogy rekrutálják le a premonstreiek helyiségeit. A premonstreiek a rendelkezés ellen, amely ellentétben van az új lakástörvénnyel is, felfolyamodással éltek.

— **A szörmeszindikátus átalakul.** Megírtuk, hogy az elmúlt napokban Kolozsváron a szörmeszterek és szörmenyersbőr-kereskedők szindikátussá toborultak, ennek az Erdélyben jelentős bordereju iparnak megvédésére. A szindikátus elnöke, Aldica Juon memorandumot dolgozott ki, amely kimutatja a kormányzat több tartályatlan intézkedését, különösen a bőrárak exportja tekintetében. A báránybőr kivitel tilalma egyáltalán nem tette olcsóbbá az itteni báránybőröket, a szindikátus azonban biztosítja a kormányt, hogy export esetén két-három hónap múlva ebben a cikkben is csehszlovák fog beállani. A memorandumot,

amely egyéb, az iparra nézve fontos kívánásokat tartalmaz, a miniszterelnökhöz viszik Bukarestbe. Holnap délelőtt 9 órakor a szindikátus az iparkamara helyiségében ülést tart, amelyre ezután is meghívják azokat a szakmabelieket, akik a mult-kori gyűlésen nem jelentek meg. Ezuttal módosítani kívánják a szindikátus címét és a tisztikart is ki fogják egészíteni a város érdemes szűcsmeistereivel.

— **Hárommilliárd márka új lengyel bankjegy.** Varsóból jelentik: A kormány elhatározta, hogy a bankjegyforgalmát hárommilliárd márkával növeli.

— **Szakadás az erdélyi és regáti gyáriparosok között?** Brassóból jelentik: A gyáriparosok választmányi ülésén, amelyet április 20-án tartottak, az erdélyi és bánati küldöttek felsorakoztatták mindazokat a sérelmeket, amelyeket az UGIR. bukaresti központja részéről értek az erdélyi nagyipart. A felszólalások alkalmával megállapították, hogy az UGIR. két igazgatója, Chercez és Mircea a választmány tudta nélkül olyan memorandumot terjesztettek a kormány elé, amelyek az erdélyi iparra fölötte hátrányosak. A választmányi ülésen dr. Groza Péter elnök bejelentette, hogy a központi választmány február óta nem tartott ülést és az UGIR. elnöksége az erdélyi és bánati tagok mellőzésével május 15-re iparügyi kongresszust hívott össze. Ezt határozott jogsérelemnek tartja és megállapítja, hogy az UGIR. funkcionáriusai, különösen az említett két igazgató, az illetékes minisztériumokat állandóan az erdélyiek ellen informálja. Az új munkügyi törvény tárgyalásánál is figyelmen kívül hagyattak az erdélyiek. Az elnök kijelentette azt is, hogy a nacionalizálást azért siettetik annyira, mert erről is Mircea és Chercez igazgatók informáltak a kormányt. A választmányban Groza előadása nyomán az a vélemény alakult ki, hogy a regáti és erdélyi nagyipari érdekeltek kooperációja lehetlenné vált. A választmány elhatározta, hogy erről értesíti az összes erdélyi és bánati munkaadószervezeteket.

— **A vasárnapi divatrevü iránt,** mely fél tizenegy órai kezdettel lesz délelőtt a Magyar Színházban, általános az érdeklődés. A nagyszerű, ötletes és színes műsor keretében fellép Robe mester, a kiváló divatkreátor. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

— **Sztrájk készül a kolozsvári román operában.** A kolozsvári román opera zenekari tagjai már régóta elégedetlenek fizetésükkel. Az opera igazgatósága eddig csak nagynehezen tudta rábírn az opera zenekarat, hogy sztrájkba ne lépjen. Ma aztán a zenekari tagok memorandumot nyújtottak be az igazgatósághoz, amelyben bejelentik, ha huszonegy órában belül nem rendezik fizetésüket, kimondják a sztrájkot. Illetékes operai körök kérdéseinkre megtagadták a felvilágosításokat azzal, hogy nem akarnak az eseményeknek elébe vágni.

— **Ellopták a londoni szikratáviró titkos katonai utasításait.** Londonból jelentik: A hadügyminisztériumot nagy izgalomban tartja egy lopás, amely a fővárosi szikratáviróállomáson történt. Ismeretlen tettesek ellopták a szikratáviróállomás katonai szolgálatára vonatkozó titkos utasítások lajstromát. A rendőrség nagy apparátussal nyomoz.

* **Az Erdélyi Autómozgó Szállítási R.-T.** érdeklődésében a wieni Eger & Comp nemzetközi szállító céggel Wienben II. Taborstrasse 75., Budapestén VI. Lázár-utca 8. szám és Passauban Schmiedgasse 4. szám alatt fióküzleteit megnyitotta. A külföldi árut forgalom gyors lebonyolítására fenti fiókok útján rendszeres és gyors gyűjtőforgalmat fog a cég Romániával lebonyolítani, a legolcsóbb fix-díjtelek mellett. Felvilágosításokkal szolgál és megbízásokat felvesz az Erdélyi Autómozgó Szállítási R.-T. Cluj, Vasut-u. 6. szám alatti irodája.

* **Legujabb divat szerinti ruhák** Lukács úri divatszalonjában készülnek Wesselényi-u. 20. I-s3 emelet. Szolid és pontos kiszolgálás.

* **Ne mulassza el Izsák Testvérek, női divat és rövidruházat,** Calea Reg. Ferdinand 63. sz. megtekinteni, ahol legdivatosabb „Eponge”-kelmék, legujabb divatu Voilek és szövetek legolcsóbb árban kaphatók.

1 m svájci grenadin minden színben L 78.—

1 „120 cm széles női gyapjú szövet” 187.—

1 pár női vagy férfi harisnya „18”

Női keztyű minden színben.

Közgazdaság

Az Erdélyrészi Faegyesület választmányi ülése. Brassóból jelentik: Pénteken, április 20-án a faegyesület választmányi ülést tartott dr. Groza Péter volt miniszter elnöke alatt. A választmány ülésén tárgyalták a költségvetést és megvitatták a közgyűlés programját. A választmány kimondta, hogy a közgyűlés elé több javaslatot terjeszt, köztük a keményfa- és puhafa-érdekeltségek szolidaritás együttműködéséről szóló határozati javaslatot.

A Dunabizottság ülése. A nemzetközi Dunabizottság június hónapban Pozsonyban rendes ülészakra ül össze. Ebben az ülészakban többek között a Vaskapu átkelési illeteit is újra szabályozni fogják. Romániát Popescu György közlekedési államtitkár fogja a bizottságot képviselni.

Az uszorabíróság nem tárgyalhat detektív-jelentések alapján. Megirtuk, hogy az elmúlt héten kolozsvári kereskedők küldöttsége kereste fel az itt időző Florescu igazságügyminisztert. A miniszter akkor teljes mértékben méltányolta a kereskedők panaszát és kijelentette, hogy a detektívek által árdragító ügyekben szerkesztett jegyzőkönyv csak akkor lehet tárgyalás alapja, ha azt rendőrtisztviselő (komiszár), bíró, törzstiszt vagy ügyész ellenjegyzzi. Kereskedők köréből szerzett értesülésünk szerint a miniszter ezt a törvényes rendelkezést a kolozsvári árdragító bíróságon erőlyesen érvényesíteni kívánja, úgy hogy van remény rá, hogy a tárgyalásokon a kereskedők képviselőinek komoly súlya lesz a jövőben.

Uj devizaautorizációk. A devizahivatal újabb a következő autorizációkat adta ki: Az Ipari és Kereskedelmi „Casa Noastră” szatmári banknak, a szatmári „Banca Romana” szigeti fiókjának, a Szatmármegyei Takarékpénztárnak, a nagyváradi „Banca Frontiera” ipari és kereskedelmi banknak, a „Nagyszabeni Általános Takarékpénztár” marosvásárhelyi fiókjának.

A heti devizapiac

Nagy kínálat, kevés forgalom. A márka és a francia frank hullámzása. Esett a magyar korona (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész héten a devizákban alig volt forgalom. A hét elején a magyar koronát és a svájci frankot még keresték, de a márkának és a franknak szerdai nagymérvű esése minden vételkedvet megbontott.

Magyar korona maunt a kereslet már hetek óta állandóan csökken, mert nem bíznak a korona tartós stabilizálásában. Ezt a félelmet a mai zürichi nyitás teljesen beigazolta. A korona 12-ről 11-re esett, ez az esés pedig nem mondható átmenetinek, mert a zárlatnál is 11 maradt az árfolyama. A magyar koronának ez a kisobtmérvű esése az amugy is fokozatosan növekvő kínálatot még növelte. A budapesti értéktőzsdén a papírok árfolyama nem emelkedett a korona esésének megfelelően. Sok papír még olcsóbb a jelenlegi 11-es zürichi jegyzés mellett, mint a 18-as jegyzés mellett volt.

A német marka még a hét elején is stabil volt, de a szerdai óriási esés után minden kereslet megszűnt, mert további esést vártak. A birodalmi bank beavatkozása azonban — egyelőre — sikerrel járt. A szerdai 175-ös legalacsonyabb jegyzéssel szemben a mai zárlat 215. Ez az emelkedés annak tulajdonítható, hogy a birodalmi bank a Mendelsohn bankhoz közbenjárásával Amerikában, a Mendelsohn Londonban és Amsterdamban óriási mennyiségű márkát vásárltatott és így sikerült a márkát estében megállítani és árfolyamát emelni.

Az osztrák korona változatlanul stabil, állandóan 330—332 körül mozgott. Nagyobb forgalom csak a marhaexport megindulásával lesz, mert az export marhákat leginkább Ausztriába viszik.

A francia frank is állandóan hullámzott, azonban ez a belföldi pénzpiacra a külföldi devizákat nem drágította, bár a frank esése a lej esését is eredményezi. Különben a lej a párisi tőzsdén már hetek óta állandóan esik, a tegnapi utótőzsdén már 7-05-tel jegyezték.

A font sterling az egész hét folyamán 885—892 között mozgott, ami nem több a paritásnál, bolott a múlt héten jóval a paritáson felül állott. A font sterlingnek ez az olcsóbbodása a vételkedvet fokozta, különösen a szövetkereskedők vásárlták az Angliából importált szövetek kifizetésére.

A svájci frank különösen Kolozsvárt megle-

pően olcsó, már 38-40-ért is van kínálat, ami paritáson alól van.

Az olasz lira eddigi szilárd állását ezen a héten elvesztette. A pénzügyi körök nagy meglepetésére Zürichben 27-05—27-30 között mozgott, belföldön 10-45—10-50 volt az ára. A kereslet állandóan csökken, ami ingadozásával magyarázható. A lira ingadozását spekulációnak tulajdonítják.

A dollár egész héten szilárd volt, állandóan 211—212 között mozgott, a kereslet a múlt hetivel összehasonlítva némileg emelkedett. Szilárdulás várható.

A dinár úgy a belföldi, mint a külföldi pénzpiacra fokozatosan emelkedik, Zürichben 555—560, a belföldi pénzpiacra pedig 210—215 körül mozgott. A deflációs politika következtében további emelkedés várható.

A lengyel marka állandóan esik, már közel áll az osztrák korona árfolyamához. Zürichben 120—125, a belföldi pénzpiacra 50—52 az árfolyama. További esés várható.

Irányzat a jövő hétre: Márkában, francia frankban nagy hullámzások, lejben pedig szilárdulás várható.

Április 21-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

- 2700—2810 magyar koronát,
- 12800—13000 német márkát,
- 0-46 1/2—0-47 dollárt,
- 32000—33000 osztrák koronát,
- 7-10—7-11 francia frankot,
- 2-64—2-65 svájci frankot,
- 9-11—9-13 olasz lírát,

Valutapiac április 21-én:

Zürich. Nyitlak-Zárlat: Berlin 212—215, Newyork —, London 2565—2566, Páris 3655—3666, Milano 2725—2737, Prága 1642—1642, Budapest 11—11, Belgrád 560—560, Bukarest —, Varsó 125—120, Bécs 77-50—77-50. Bécs lebélyegzett 77-50—77-50.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Márka 1850—2050, francia frank 316—326, lira 237—247, dollár 4705—4855.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Vasárnap d. e. fél 11-kor: Divatrevü. (Jegyek sorozat száma 355.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Ártatlan Szuzsi. (Olcsó-hely-árrakkal. Jegyek sorozat száma 356.)

Vasárnap fél nyolckor: Bajadér. (17-edeszer. Bérletszűnetben. Odette-Kolbay, Radjami-Virág, Marienne-Neményi, Napoleon-Berki, Fülöp-Izso, Pimprinette-Leóvey. Premier-helyárrakkal. Jegyek sorozat száma 357.)

Hétfő: Bajadér. (18-adszor. Rendes helyárrakkal. Odette-Kolbay, Radjami-Sümegi, Marienne-Somogyi, Napoleon-Ekecs, Fülöp-Izso, Pimprinette-Izso. Bérletszűnetben. Jegyek sorozat száma 358.)

A színházi iroda közleményei:

A bolond. A jövő hétnak igen érdekes operett-szenzációja lesz. A legszebb magyar operettet. A bolondot fogják felújítani. Kolbay, Somogyi, Neményi Lili, Rózsa Il. Réthely, Virág, Berky, Ekecs, Örvösy, Izso, Leóvey fogják a főszerepeket játszani. A bolond első előadása a jövő vasárnap este lesz premierbérletben. Második előadása a következő hétfőre van kitűzve.

Svárdstrom Valborg vendégjátéka. A svéd csalogány a jövő hét három estéjén vendége lesz a Magyar Színháznak. Kedden a Lakméban, csütörtökön a Mignon címszerepében és szombaton a Hoffmann meséi hármast női főszerepében fog fellépni. A Svárdstrom fellépéseket igen mérsékelt felemelt helyárakkal mellett tartják meg. Hoffmann vendégként Sáfár Sándor fogja énekelni.

Nagy Gyula jubileuma. Harmadik évfordulója lesz szerdán este Nagy Gyula művészi pályafutásának. Est az évfordulót a színház is, a közönség is meleg szeretettel ünnepli meg. Szerdán este a Cseregyerek paradés szereposztásban fog színrekerülni, amelynek a főszerepe Nagy Gyulának egyik igen kitűnő alakítása.

Mozgók műsora: Egyetem-mozgóban szombaton vetítik utoljára Szodoma és Gomorra első részét. Vasárnap Tolstoj regényét, a Feltámadást adják. Az előadások 3 órakor kezdődnek. Hétfőn, kedden a Szodoma és Gomorra második részét fogják bemutatni. Szerdán, csütörtökön Fáróó hitvese.

Uránia-mozgóban vasárnap Jókai híres regénye, a Névtelen vár kerül színre. Hétfőn, kedden, szerdán a férfi bpszu erkölcsrajz kerül színre.

Apollo-mozgóban szombaton és vasárnap a Szerelem hálójában kerül színre. Hétfőn és kedden a csatizai hramanó, amerikai hatalmas filmjúdonság kerül színre. És pedig hétfőn az első része, kedden pedig a második része.

Központi télikertben minden este 9 órakor nagy előadás. Beléptétdj zíncc.

SPORT

Változás a kolozsvári válogatott csapatban. Tegnap dében megérkezett Kolozsvárra a temesvári válogatott csapat. A legénységből hiányzik Hoksáry jobbátvéd és Matek jobbfedezet, a Kinizsi kiváló válogatottjai. kiket Madarász és Toth Bedő fognak helyettesíteni. Így tehát a végleges összeállítás a következő: Ritter—Kozovits, Weisz—Halmos, Tóth Bedő, Madarász—Tánzer, Frech I., Schiller, Wetzer, Szilágyi. A csapatban 5 Kinizsi, 5 Unirea és 1 Kadimah játékos szerepel. A csapat igen tekintélyes játékerőt képvisel, legjobb része a csatárok, de a többi pontokon is kipróbált, rutinos játékosok lesznek. A kolozsvári csapat a már tegnapi számunkban közölt összeállításban veszi fel a küzdelmet, melyet Kiss Kálmán nagyváradi bíró fog vezetni.

Májusban lesz a Dánia—Csehszlovákia válogatott mérkőzés. Prágából jelentik: Dánia—Csehszlovákia válogatottjai május 6-án mérkőznek Prágában a Spárta-pályán.

A magyar futballbajnokság sorsa. Budapestről jelentik: A tavaszi szezon mérkőzéseinek felét már lejátszották a csapatok, most már az izgalmas finiszre kerül a sor. A két vezető csapatnak, az UTE-nak és az MTK-nak minden egyes mérkőzése rendkívül fontos, mert amelyik csapat csak egy pontot is veszít, ezzel a ponttal együtt elveszitheti a bajnokságot is. Vasárnap egyformán nehéz dolga lesz mind a két csapatnak, az UTE a kitűnő Törökvéssel, az MTK pedig a FTC-vel mért össze erejét. A többi elsőosztályú mérkőzés: VAC—III. ker, MAC—Zugló, KAC—BTC, MAFC—Vasas.

Kolemainen Berlinben indul. Az április 29-i „Quer durch Berlin” versenyen Kolemainen, a világhírű finn futó is résztvesz.

Az aradi vívóverseny. Az AAC mai törés kardvívó versenyére a Haggibbor Vincez József mérnököt nevezte, aki a verseny biztos inulója.

A tavaszi futballbajnokságra sportegyesületek legelőnyösebb beszerzési forrása Sugár & Co. sportáruháza. Oluj, Calea Victoriei 5. (v. Kossuth Lajos-utca.) Egyesületeknek, iskoláknak, viszont-eladónak kedvezményes ár.

Hirdetmény

A lapusul-unguresci (Magyarlápós) ort. izr. hitközség előjárósága egy **בער תפילה** és **שני ישיב** keres azonnali fölvetelre, ki 3 elismert ort. rabbitól **בבלה**-val rendelkezék. Fizetése havi 1600 lej, természetbeni lakás és szokásos mellékjövodelem. Kellemes hangu **בער תפילה** előnybe részesül. Utiköltség csak a meghívottaknak térítettik vissza. Lapusul-Unguresc, 1923 április 17.

Pollák Vilmos jegyző. **Logér József** elnök.

Pályázat

A sebis izr. hitk. előjárósága pályázatot hirdet egy kántor-metszői állásra. Fizetés évi 12000 lei fix, lakás, fűtés, világítás és a szokásos mellékjövodelemek. Pályázhatnak képesített sóchet ubódek. Tetemes jövodelemre számíthatnak és előnyben részesülnek olyan kántorok, kik képesek középiskolai tanulókat vizagára előkészíteni. Állás július elsejére elfoglalható. Próbautiköltség meghívottak megtérítve lesz. Sebis, jud. Arad, 1923 április 18.

Schwarz Emanuel hitk. jegyző. **Steiner Samu** hitk. elnök.

Pályázati hirdetmény

A brassói aut. orth. izr. hitközség előjárósága egy Talmudtóra tanítói állásra, ki Chumes, Rasche és Gemoreteusvresre is képesített pályázatot hirdet. Képesítési okmányokkal felszerelt és fizetési igények megjelölésével pályázati kérvények 1923 május hó 20-ig beküldendők.

Utazási költségek csakis a meghívottaknak lesznek megtérítve.

5464 **Az előjáróság.**

Legolcsóbban fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógymár

Oluj, C. Reg. Ferd. 133

1504

Lol

Kahát overcoats kelme 182.-
Csikos aljszövet 140.-
Gyapju szövetek minden színben 145.-
I-a Kelengye vászon 36.-

HELLER, WEISZ
 ÉS
MOLNÁR
 divatruházában
 Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 6

OSRAM NITRA

Az Osram-Nitra égő a legcsekélyebb áramfogyasztás mellett felülmúlhatatlan fényt ad.

!! NAPHTALIN !!

fehér, habhönnyű, nagyobb mennyiségben kapható

Léb Fivéreknel Cluj
 Telefon 471

1401

Telefon 81. **Ládagyár** Főközlét: Egeres

Mindenemű ládákat és faobozokat összeszegezett és szétszedett részben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb nappi áron 1361

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
 Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántól-ut) 1 szám

CU GU TRANSATLANTIQUE

Zsák, Zsineg, Ponyva 1374
Havas Dezső Timişoara.

Első és legnagyobb francia hajóstársaság

Luzusgözösök

Newyork, Cuba, Mexico-ba stb.

Bukarest, Páris, Havre
 utvonalon át.

Vezérképviselőt Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
 Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajuttok. Lloyd 1637 1541

Írógépek

és kellek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalom.

Finkler Antal
 Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Makói dughagyma és uradalmak
foghagyma által nemesített garantált

csiraképeségű magvak kaphatók kisebb és nagyobb tételben Schwarcnál Nagyvárad, Szacsavay-u. 11.

Rézműves, rézöntő és gépjavító műhely
 CLUJ, Széchenyi-tér 32.
KOROM J. 1465

Grünwald és Steiner Női divat különleges ruhák

Tavaszi divatujdonságok:

BOERBERRY, COOVERCOOT köpenyre és kosztümre, **CSIKÓS ANYA-GOK ALJAKNAK** nagy választékban 1472

Munka után édes a nyugalom, ha láradt testünkkel előbb

SOS-DIANA-LEZS

könyvet lemoszuk

Külföldi likőr- és pezsgőkülönlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare Bémer-tér. 1392

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA !

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS U.) 20

Készíti a legszebb tükröket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Kötött, szövött és norinbergi árak nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér 1352

Schönberger, Spitz & Co.

Molyár ellen megvédi szőrmeruháit S. Eisenstädter & Co. szücsáruháza
 Calea Victoriei 2

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 15 lei. Jellegű hirdetésre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át. Vidéket a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 80 bani bélyegköltésig fizetendő.

Orvoshelyettes kerestetik vasuti gőcpontra. Fixum is van. Ugyanott megvételre kerestetik egy nagyobb használt finom utazó bőrönd. Cím a kiadóban. 5477

Antik szekrény, tükör, könyvszekrény, lámpa és létra eladó Hegedűs Sándor-u. 2., emelet. 5478

Prima referenciákkal, lokomobil és dinamó vizsgálóval, autó, motor, erős és gyenge áram-szerelésben teljes szakudással bíró egyén alkalmazást keres. „Gépészmolnár“ jellegre cím a kiadóban. 5476

2 drb. zimenthali bika 2 éves, eladó Johann Elsasser Bolkács 207 Kisküküllő megye, jud. Tarnava Mica. 5474

Eladó 100 drb. szódásüveg és egy drb. használt jókarban lévő töltőgép. Calea Traian 7. sz. (Árpád-u.) 5472

Olcso kóser házikoszt kapható Burgene-nál, Trefort-utca 25. 5469

Szalmakalap készítésben szakképzett munkás azonnal felvétetik. Grünstein Adolf Mócs. 5486

Használt, de üzempépes 4-6 lóerős nyersolaj benzínmotort megvételre keres „Urania“ mozgósínház Szilágycseh 5463

Malomkőjárat (complete egyjárat) 42" vadonatúj állapotban alkalmi áron eladó. Értekezni: gróf Horváth-Toldy Istvánnál Deák Ferenc-utca 5. 5465

Eladó

2 drb. teherautó vas rakkoncákkal ellátva különösen szállításra alkalmas 3-3 tonnás, megtekinthető

Bergner és Cziment telepén str. Bukovina (v. Munkács-utca) 28. sz. Telefon 316 és 340

Feketeerdői üveg és mindenmemű porcellánárut legolcsóbban

Telefon 588

Kerekes Ernő áruházában vásárolhat Cluj, Calea Rtg. Ferdinand 4. Engross! 1384

Endetail!

HAMBURG-AMERIKA vonal

együttes szolgálat az
United American Lines Inc.-al
vezetőgynöksége

Lazar H. Lazarovitz

Timişoara: str. Mercy 2
Bucureşti: Calea Grivitei 183
Csernovitz: Rathausstrasse 9
Sighişoara: Piaţa Unirii 34

Indulás Hamburgból Newyorkba:

Hansa április 26
Mount Clinton május 3
Bayern május 10
Reliance május 15
Mount Clay május 17
Thüringia május 24
Resolute május 29

1525

KORONA

legízletesebb világos sör az
elismert legjobb
minőség

Gyár: Torda. Telefonszám: 5.
TORDAISÖRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Főraktár: Cluj, Cal. Dorcebujtor 11. Telefon 334.

Elismert
legjobb minőségű
duplamalátá tápsör a
GLORIA

1486

Közkereseti társaság, **GOLDSTEIN WALD és GLASNER**
CLUJ, Strada Vladimirescu (Mikes Kelemen
ucca) 17. szám — Telefon: 519

„Gowag”

Gőz-, gáz-, vízvezeték- és csatornázási
berendezések, valamint műszaki cikkek állandó nagy raktára
Complete fürdőszoba berendezések jutányosan kaphatók!

Rabát és kosztüm

legújabb divat szerinti készítését jutányosan vállalom a Kintzel-utca 2. sz. alá áthelyeztet női divatszalonomban. A n. é. közönség további szives pártfogását kérem. 1418

Dávidovics Mór

Raglán

esőköpeny, öltöny

Neumann M.

1502

cégnél Cluj, Főter

FRATI FRÄNKEL TESTV. 1385

Kézműáru nagykereskedése
Cluj, Piaţa Mihai Viteazul
(volt Széchenyi-tér) 14. sz.

Engross eladás!

A kolozsvári CZELL-Sörgyár

gyártmányai

Hercules duplamalátá tápsör különlegesség
és a világos

Monostor sör

utolérhetetlen minőségük miatt
vezető márkának bizonyultak

Mindenütt kaphatók!

1438

Mindenütt kaphatók!